

ВАЛ ЧАННИПЕХ ТЕ ХАЛАХ ПОЭЧЕ ПУЛНА

Кәсал, аван уйахән 6-мәш кунәнче, Чаваш халәх поэтне – Семен Васильевич Элкер – юлашки сула асатнаранпа 40 сул ситрә. “Хән-хур айәнче” поэма, “Вутпа сулам витер” роман тата төрлө драма авторә – Семен Васильевич Элкер сүт сәнталәкпа сын пәрләнхне сәм-рәкран пәлсе-туйса ситәннә, пултарулаң ник-әсне те сәкнашкәл шухәш-кәмәлпа хывнә.

ЭЛКЕР АЛ КУМӘ

Сулсен сил-тәвәллә экспресәле хәватлә, аслә чәвашсем сүхәлчәс. Семен Элкер те вәсемпәхчә лек – туяланса хуллиен утатчә хәл сәс.

Паратчә шанчәк тин перо тытан сәмрәксене вәл – өмәте сәклетчә. – Кушлавәш юманне ситмәст ытам – тесе аңа ман халәх хисәпләтчә.

Кушна әс чунсәр тәнчере те ус! Элкерсәр өмәрте ултавлә туйам. серепине лекәсшән мар әс-пус: сук, таврәнмәсть Элкер – хама сәс суйрәм.

Тәван сырулаңхра ват әсчәхсем сүхәлчәс пирәнтен пәрер-пәрерән. Анчәх сүнми әс-хал вучәхәсем сунассә хәл те тәтәмсәр, чиперрән.

Пәрех хуплаймә эрешмен карти пек пире час-час әс-хәлсәр паврасен суя сәмахә – ма пуш хир пек типә чунпа вәсем сырассә сәврәмсем? Сәл кусә сук. Вәсет сәмах арпи – ситәт әс-хал хуравәсәр реклама. Вәләх эрешлә эрешмен карти – мәй-мәй шәна, нәй-нәй үпре йәславә.

Унән философиллә шухәш-кәмәлпа сырнә илемлә сәввисем паянхи кунччен те хәйсен хәкне сүхәтман, вәхәт тусәнәпе хупланман.

Хәлхәле пирән тәпчәвсәсем Семен Васильевич пултарулаңхне туллин аңланса, пәлсе хәк парса сыртисем – шәл те! – сәхалтарәх. Элкерән хәйне өвәрлә поэтика, хәйне өвәрлә тавра ку-рәм пулнә. Пурте юратнә аңа: Петәр Хусанкай

Кәс-кәс унти астахәсен эшкерә сүсәтерет пулин те әс-хәла, усмәсть-хә тәп чәваш өсчән алла – пуласшән мар вәл сәнсәр кун тискерә.

Телеэкрән хәл вәлтәркәкә чинсен әс өвәр этикәчә е тәмсайән сулланчәк пичә – сәкнашкәл сәнсем нумайлансан әс илемне тупаймән.

Телеэкрән... Тухатмәш кәләсәть: сәмахә – әс пәтравә, чунсәр космос. Тен, хәрлә Марс сәнчи пәр-пәр ләсә вәл сәкнә пуль хуран? Пире ку пәсмә.

Аста сәлсем, уйсем те вәрмансем? Сәршыв сәнне ку сәткәрә сәнче те курмасәр пурәнсан, эпир – камсем? Чул юпана-ши ыталар пичче пек?!

Йәпре сәрәхәсем! Кунта кашлать Саврасов, Шишкин, Немцев хыр вәрманә. Хәш чух Сәр шывә хәрринчә ташла – Сыр сәпата! Элкер Чакки вәрантәр!

Сула тухсам Элкер туйипеле – юман туя чәвашләхпа сәс парә. Тәван сәре Элкер кусәпеле ачәшласан сәс пулән өс хәстарә,

Компьютер читләнхне пи смен әсу лекнишән те пу сәна питәх ан ка сәрт. Пуш кантәк пек пу сәра пәрех пәс сук – Сул инсәтне тупар вәсәри кукасәр.

Пур-сук пултарәва премилесе ыттисәнчән сүле сикме ан тәрәш. Пәтранчәк чәлхүпе ан минретсем – санран сәпайләрах кашлать, ав, чәрәш.

Ют сәмахпа кәләс пулсан Чакка сан умәнәта диплом илмен “учәнәй”. Ун сүмә – симәс ку сәлә качака – сәна кәтсе хупах хысәне, ав, тәнә.

“Нуша килсен” – хупах әйне ан лар: сиксе вәл тухә шуххән тәррәст-тәррәст! Сәре тәксә үкерә ним те мар – кәлхәх ним пулманла пәхса вәл тәрә. Әс куншән ан сәллен: шәйләштарәть пурне те сүт сәнталәкән сәккунә.

та, Александр Артемьев та, Стихван Шавлы те, Аркадий Әсхәл те, Юрий Скворцов та унән тәләнтермәш чәвашләхәле хәвхәланнә. Чәваш-ләхпа сүнләх әшәтса тәрәкан сәвви-кәләвәле аслә пәзт нумай-нумай чәваша хәвхәлантарнә. Пәрремәш тәнчә вәрсинчә тип-шар курнә сәм-рәк салтак – Семен Элкер – тәван сырулаңхән никәсне хывәкәнәсенчән пәри пулнә.

“Шысмак та сәнсәрри”, ав, туллашәть пуласшән хәй кәна тәнчә ал кумә.

ХАШ ЧУХ ЙӘПРЕС – ЧАККАЛЛА ПИТ СҮРЕТ ПАХОМ ТА АЛАПИТ

Элкер хурахәсем! Әсир – шырлансене пытаннә шәши-юс – утатәр куکلәнсе, чәен пулләтәр.

Е хулаң өнчәкә курсан пәр си пуласшән тараватлә ыра тус – хитре сәмахән өнчәкне тәрләтәр.

Кайран лартатәр шәтәк ким сине: Паххомә, Алапичә е Чакки улт мәйракаллә Сталин качаки сәнарә пек тухәссә ку с умне: гәлифәпе, шәлөкәпә, фуфайкәлли – Чакка.

Ман вәсемпе пәйлас услам пулман: Анчәх әсир – Элкерән ви сә услапә хәсән Йәпре сә вәрманәнчән сүхәләр?

Чәнмәст ку кша вәрман: вәл гәлифәсәр те шлөкәсәр, ун сук чаппан.

Николай ТЕВЕТКЕЛ.